

С а д р ж а ј:

Леон Ковке – [Министарка воли кнедле \(Кнедла у бањи\)](#) – комедија у четири чина

Награђено дело, комедија Министарка воли кнедле (Кнедла у бањи) Момчила Ковачевића, аутора познатог и по псеудонимом Леон Ковке, у знаку је пишевог несумњивог комедиографског нерва, изузетног смисла за хумор и ванредне способности за комично сагледавање савремених друштвених појава. Оно што је карактеристично свакако је чињеница да је ово комедиографско остварење проистекло најпре са непресушног Нушићевог уметничког врела, што делу даје посебно обележје: написано је у духу најбоље и најдуховитије традиције српске комедиографије. Али, Ковачевићево дело, које се жанровски може дефинисати као комедија савремених друштвених нарави, не робује традицији, оно није резултат слепог подражавања или пак пуког парафразирања нушићевских ликова и ситуација. Градећи властите комедијске ситуације и односе, засноване на карикатуристичком поступкупроистеклом из веома проницљиве и свеобухватне опсервације савремених појава у нашој средини, као и доминантних особености менталитета наших људи, Ковачевић формира, у оквиру сигурно вођенога заплета, своје ванредно живе и упечатљиве хумористичке сценске пројекције, бурлескно стилизоване, саздане не само на духовитој вербалној, него и на вешто грађеној комици ситуације, као и на бројним и неочекиваним обртима, прерушавањима, заменама и подвалама, – све у свему на основу једног ефектног комедиографског “qui-pro-quo-a”, оствареног у филмски захукталом темпу убрзаног ритма, заошијаног каткад до невероватности. При том, неизбежне су асоцијације првенствено на Нушићеве ликове и ситуације... [>>> види поговор](#)

Новица Савић – [Опет плаче, ал' сад од среће](#) - комедија

У комедији Опет плаче, ал' сад од среће Новице Савића, која је ушла у ужи избор конкурса, нећемо се сусрести са продајом бубрега, већ са наручивањем и куповином новорођене деце! Радња дела догађа се у чекаоници на железничкој станици провинцијског градића у којој Муниша, у жељи да напусти оца стаклоресца и рад у његовој радионици, затиче тмурну и нерасположену Оливеру, средовечну жену, која одлази за престоницу необављенога посла. Наиме, није успела да купи дете од брачнога пара, иначе познатог у градићу, који већ двадесетак година “испоручује” за добре новце новорођенчад нероткињама! О том уносном послу говори Муниша: “Знам ја ту жену! Већ двадесет година се тиме баве она и њен муж! Од тога и живе, и то, бога ми, сасвим удобно, имају и лепа кола. (Пауза). Сваких девет месеци по беба, а људи навалили, потражња велика... Пре седам година је родила тројке, од њих су купили ту кућу у којој сте били. Два пута близанци, па викендица горе на језеру!... Једном родила и седморке, надали су се путовању око света, ал' им се није дало, шест поцркало... Иде им тај бизнис, оће им се...”.

Потом ће се развити занимљив разговор између Мунише и Оливере, све док у смрдљиву чекаоницу не бане полицајац Радоје, који се упутио у родно село да убије рођенога брата не би ли остварио властити мир! При том, он и не сумња да то исто жели и његов брат Радојко! То им је у породичној традицији! Разговор се наставља у очекивању воза који се не зна када ће доћи. То не може тачно да каже ни благајница Драгиња, која се однекуд појављује, говорећи да је раскинула са љубавником и носећи буре одлази у билетарницу да једе... [>>> види поговор](#)

Миле Петковић – [Воз за запад или рађање Синђелића](#)

Драма *Воз за запад или рађање Синђелића* Мила Петковића догађа се на железничкој станици, на перону испред композиције воза и потом у вагон-бифеу воза који путује. Време догађања радње свакако је из доба необјављених ратова на подручју негдашње Југославије – са почетка деведесетих година прошлога века. Актери су случајно окупљени, али њихова појава у потпуности одражава време. Готово сви су са друштвених маргина – ту је Роки, бескућник и преварант, који по возовима подваљује лаковерним и наивним укључујући их у коцкарску игру са три кутије шибице; затим, путник у возу је и Обрад, банијски сељак, који је у детињству присуствовао стравичном покољу усташа који су му ликвидирали породицу, да би му у овом рату последници усташа на зверски начин убили сина. Он са женом путује натраг у завичај, не би ли обновио уништени дом. Појављује се и Станишић, млад мајор, кога писац овако карактерише: “Официрчина, коцкарчина, лумпераш, делија, јуначина, добричина. Не уме да мисли зло о човеку. Стално се смеје. Смеје се широко, сочно, заводљиво. У овим људима са дна нашао је поуздане пријатеље. У зрелим годинама, у вихору рата искрено и нежно се заљубио у Мару”. А Мара, пореклом из околине Горажда, била је на силу одведена у јавну кућу за муслиманске и усташке војнике и тамо преживела ужасне страхоте. У високом степену трудноће, она држи мајора Станишића у заблуди гледе очинства детета које носи. Воз има, наравно, угоститеља: то је Шугер, негдашњи боксер, стари припадник подземља, који држи вагон-бифе и обављајући посао дискутује о политици, изражавајући опозициони став према власти. Даље, појављују се Сикса и Тапиров: први је осведочена злоћа од човека, циник, нерадник и варалица, иначе помагач Рокијев у коцкарским преварама са шибицама; други, коцкар, ветропир и галамџија, који такође помаже Рокију, набацујући му наивне учеснике за игре са шибицама... [>>> види поговор](#)

Иван Панић – [Одвратана драма](#)

Одвратна драма Ивана Панића занимљив је покушај расправе о фројдистичким и њима супротним начелима и теоријама. Ликови ове дуо-драме су доктор, неуропсихијатар и пацијент који пише песме, Обрен Мијајловић, сељак пореклом који жели да стекне грађански педигре. Дијалог тече неусиљено и Панић га спретно обликује у складу са уобичајеним начином разговора у клиничким ординацијама. У дијалог писац интерполира сцене из живота које му пацијент уствари описује: те сцене се играју (а могу бити и снимљене!) те се тако ова дуо-драма проширује. У тим призорима поступно се “пројектује” Мијајловићева личност а самим тим и његов “проблем”. Како је тих призора више и како обухватају припаднике различитих друштвених слојева, почев од сељака и продаваца на пијаци, преко избегличких кругова, па до оних које можемо назвати псеудограђанским и псеудоинтелектуалним, Панишева драма уздиже се и доноси један занимљив пресек појава данашњице. И више од тога. У делу наилазимо на покушај приказа карактеристичних савремених подела у нашем друштву (на леве” и на “десне”) и жестоких сукоба на тој и другим основама. Расправља се о различитим грађанским иницијативама, затим о односу према религији, заправо православлу, баш као што се могу чути и приче из детињства и негдашњих времена... [>>> види поговор](#)

Зорица Симовић – [Јелена](#)

Драма Јелена Зорице Симовић догађа се у злогласном париском затвору “Санте”, 1943, када је француски главни град био под немачком окупацијом. У незавидној ситуацији, пред лицем смрти, разговарају осуђеница на смрт, Соланж и Јелена Каравајева, која је у монашкој ризи дошла у посету затвореници да је исповеди, али и са чврстом намером да је избави из безизлазне ситуације. Разговор који оне воде има своје исходиште у сартровским разматрањима проблема егзистенције и потребе отпора, али и у хришћанским учењима о животу и смрти. Неосетно, уз неколико навода из позоришне литературе, гледалац ће на крају открити да су саговорнице – глумице. Соланж је играла најчешће у малим улогама на булеварским сценама. Монахиња Јелена, опет, наступала је у Московском художественном театру! Оне у драми расправљају о бројним проблемима ваздашње људске егзистенције, да би Јелена, на крају, успела да убеди Соланж да промене одећу: у ризи монахиње Соланж ће, на позив чувара, изићи из затвора као да је обавила свештеничку мисију, а у одећи затворенице остаће Јелена да сачека извршење смртне казне... [>>> види поговор](#)

др Рашко В. Јовановић - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 13

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар
Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно
просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдацић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Биљана Остојић

Редакција: Миладин Шеварлић, Драган Томић, Владимир Ђурић Ђура, Снежана Кутрички, др Едуард Дајч

Коректура - Момчило Ковачевић

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Технички уредник, Небојша Кузмановић